

ZOMBOR és VIDEKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknél két hasabos pont sora 16 fill., többesével beiratásnál megfelelő engedély. Nyitlir sora 30 fillér.

Felolós szerkesztő:

Laptulajdonos:

Égész evre 12 kor., félévre 6 kor.,

negyedévre 3 kor.

Megjelenik vasárnap és csütörtökön.

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS. OBLÁT KÁROLY.

Liga a párbaj ellen.

Dicséretét zengik Nagyvárad városának, ahol erőteljes, komoly mozgalom indult meg társadalmi életünk rákellenéje, a párbaj ellen. Azt hisszük itt találtak el a helyes és célravezető módját annak, hogy a párbaj elveszüljön a kényszer jellegét. Mert ne higgye senki, hogy szívesen párbajoznak minden párbajozó. A legtöbb ép emberek ember tudatában van annak, hogy Isten és ember törvényei ellen vét, midőn a kard, vagy a pisztolyosó elé kiáll. Es üres frázis az is, hogy a lovagias férfi a legnagyobb hidegverrel néz előre a párbaj következményeinek. Az ember göresösen ragaszkodik eletehez minden körülmények között, óva, óvja testi épségét és neveléshez beszéd az, hogy éppen a párbajozó venné semmibe testi épségét vagy életét. Is ki lehetne le a családos ember nyomott lelki állapotát a párbaj előtt? Azzal igen tisztában van mindenki, hogy megsértett becsületért nem elégtétel a vér. Ott van a törvény, mely mérlegeli, hogy a sértő igazat mondott-e vagy sem és eszerint ítélt nyíhben vagy szigorúan. Igaz, vannak esetek, mikor a törvény nem képes elégtételt szolgáltatni, de ez nem lehet ok arra, hogy az egész társadalmat lenyöngöző párbajkényszer a krakélernek malmára hajtja a vizet.

Nagyon régi keletű nálunk a párbaj ellenes hangulat, de hogy ez miért nem

vezetett eddig eredményre, annak okait helyesen fejtegette a minap egy elismert közjogásznok. Azt mondta, hogy amíg meg lehetik nálunk, hogy a párbajozó rendőrfogalmazónak a rendőrkapitány segédkezik, s hogy a miniszterek s hírnevesebb, névszerűbb politikusok párbajai rendőri fedezett mellett folynak le, addig szó sem lehet a párbajmánia csökkentéséről.

Egyedül a nagyváradi párbajellenes liga az, amelynek működése sikerrel kecsegtethet. E liga tagjai kötelezik magukat arra, hogy sem nem párbajoznak, se nem segédkeznek, s ha becsületbeli ügyök akad, azt vagy a liga forrma elé viszik, vagy a bíróság elé. S valóban egyes egyedül ez a társadalmi ut van a párbajmánia fékezésére.

Örömlünkre szolgál, hogy a nagyváradi liga megalakulását rokonszenvel fogadta a közvélemény s ebből ítélve remélhetjük, hogy a liga nemsokára nem fog egyedül állni Magyarországon, hanem az ország városaiban a nagyváradihoz hasonló módon meg fog alakulni. Nincs könnyebb az ilyen liga megalakulásánál, ha a kezdeményezés munkáját tekintélyes s korek emberek vállalják. Enekikis lelkes kezdeményezés kell és tömegesen fog sorakozni az intelligencia a liga zászlaja alá.

A párbaj ellenes irányzat egy másik jelentős eredményét is feljegyezhetjük. Ez az egyetemi ifjúság kebelében megindult mozgalom az iránt, hogy az

egyetemen becsületessék létesíttessék, amely az egyetem polgárok között oly gyakran felmerülő afféreket békés úton elintézte. Az egyetem mindennek megelégéte volt a párbajnak. Itt öltözték be még a legjámberabbb szava golyába is a vétekezés szükségességének tudatát, amely aztán egész életében a becsületafférek elintézésére körültránydóul szolgál. S hogy éppen itt, a párbaj hazájában terjednek egy olyan intézmény létesítése körül, mely a párbajok számát csökkentse, esetleg a minimumra redukálja, ez máris olyan eredmény, melynek üdvös hatása el nem maradhatna.

Bármi sokat várunk is a párbajellenes társadalmi mozgalomtól, azt az egyet még sem várjuk, hogy a párbajmánia kiirtása, hogy a párbajozást megszüntesse. A haj jókeres orvoslását csakis a törvényhozástól várhatjuk, ha a párbaj sértülést testi sértülésnek fogja minősíteni s közönséges börtömmel sújtani. Ez vissza fogja tartani a „leglovagiasabb” s a legkrakélesebb emert a párbajozástól. De nemcsak a párbajozástól, hanem a más emberre való oktatlan becsületlétstől is. A párbaj megszüntével sokkal kevesebb alkalom lesz becsületügyi afférek is.

S a törvényhozásra ebben az irányban csakis egy széles körű mozgalom hatolhat. Ha a párbaj ellenes liga be fogja határozni az egész ország-

A „ZOMBOR és VIDEKE” TÁRSZÁJA

Magyar remekírók.

(Vége.)

A magyar irodalom főművei.

Második sorozat: Arany János munkái, II. köt.; — Kossuth Lajos válogatott munkái; — Reviczky Gyula összes költeményei; — Szilgityi Ede válogatott színművei, I. köt.; — Vörösmarty Mihály munkái, II. köt. Kiadja a Franklin-Társulat, Budapest, 1902.

Am a mi közönségünk már eléggé megérett arra, hogy a tiszta bizúat a polvától megkülönböztesse s hangzatos ígéretekett immár nem fogad el közpézn gyantán. Bizúást szigorúbb bírálatba foghatunk annak, a mit a Franklin-Társulat a programjában ígért, s nézzük meg alaposabban és közelebbről, hogy ez a most megjelent második sorozat valóra váltotta-e a mivel a Magyar Remekírók prospektusa biztatott.

Arról van szó, hogy ötvenöt vaskos kötetben, körülbelül húsz ezer lapon, egybegyűjtsenek mindent, a mi a magyar nemzeti géniusznak maradó kincse. A keret elég tág; de annál nehezebb a feladat, mely tömérdek szeretetteljes és szakértő munkát követel. Egész serege szükséges a finom kritikai elméknek, hogy az

óriás anyagot megrostálják, a kiadásra előkészítsék s megfelelő irodalmilag is becses méltatással ellássák.

Kezünkbe akad az Arany János második kötete, a kisebb költemények. A szöveg teljes, kritikai szöveg, megoldva Arany János ömirta bevezetésével és jegyzeteivel. A mintaszerű bevezetést a megelőző kötethez Riedl Frigyes tanár írta. A rövidre szabott kritikai méltatás fölötté precíz monografia, mely stílus és koncepció dolgában az érdemes kritikusk legdelekedőbb írásai közül való. Meglevesenednek e lapokon azok a lelki küzdelmek, melyeken Arany János átment, mielőtt magasztos hivatásának tudatára ébredt; végig kísérjük a Toldi halhatatlan íróját rögs pályájának minden vargabetűjén s gyönyörűségünk telik a Riedl boncsoló művészetében, mely a nagy költő-lejedelem lelkébe bevillagít és munkáiból magyarázza az író jeles jellemét.

A hat kötetre tervezett Vörösmarty-kiadásokból az epikai költeményeket kapjuk-e második sorozatba. Eletrajzát a megelőző kötethez csatolta Gyulai Pál. Más ugy se írhatta, hogy se merne volna megírni: hisz ki ismerőde ugy Vörösmartyt, mint Gyulai, akinek o jeles tanulmányában a kritikai lelkiismeretesség ritka összhang-

ban olvad össze a nagy, személyes tisztollettel. Zalán futása nyitja meg az epikai költemények sorát: Zalán futása, melyben siraítja a jelent, dicsőíti a multat s a puhaság fertőjébe sülyedt nemzetet a régi magyar vitézség és a hazafias fölládozás nagy tetteinek emlékeivel akarta fölrázni. Utána következnek a többiek: Eger, A két szomszédvár, Cserhalom a mult dicsőségének megannyi emlékeje, melyeket történelmünk leghiborgóbb korszakaiból ásott ki, némán is kiáltva az elsatnyúlt unokáknak, hogy ne hagyják elveszni a dicsőn szerzett hazát!

Kossuth Lajos válogatott munkáit kapjuk a sorozat harmadik kötetében: az első szónokét és államférfiét, a kinek méteorhoz hasonló fényes pályáról Kossuth Ferencz írt rövid történetét, a fiu gyönyörűségével és tiszteletével. A Magyar Remekírók közül Kossuth Lajos nem hiányozhatott: mikor itthon oly esőndes volt az ország, mint nyári éjszakán a temető, egész világot fölrázta az ő szava és ismertebbé, tiszteltebbé tette a magyar nevet, mint nemzetünk történetének folyománybármikor vala. Munkáinak kiválóatásán senki se lehetett hívatottabb, mint Kossuth Ferencz, a ki sokáig élt a nagy szellem körében s legközelebb állt hozzá az egész

got, ha mindenütt, ahol intelligens emberek élnek, fel fog hangzani a jelszó: le a párbajjal — a törvényhozás kényszerítve lesz arra, hogy megcsinálja a törvényt a párbaj ellen.

Alapítsuk meg mi is városunkban a párbajellenes ligát!

*** A volt vármegyei pénztárosok és számvevők,** a belügyminiszter évi jelentőségű határozatához képest, az 1903. évi január 1-étől kezdve a törvényhatósági bizottság közgyűlésein ülési és szavazati joggal nem fognak bírni, sem rendelkezési állapotban létük alatt, sem pedig akkor, mikor az állami szolgálatba tényleg átmennek; mert a vármegyei pénztárosi és központi számvevő-ségi állások, amelyekre nézve az illető tisztviselők szavazati joggal bírtak, az új törvény szerint megszűnnek s az új törvény ezeket a tisztviselőket nem ruhazza föl a közgyűlésekben való ülési- és szavazati-joggal, annál kevésbé, mert ezek — a miniszteri utasítások értelmében — semmiféle olyan teendőt nem végeznek, a mi a régi jogok föntartását indokoltá tenné.

*** Wlassich miniszter újabb rendelete.** Mind sűrűben előfordul, hogy oly ifjú, aki reáliskolában szerzett érettségi bizonyítványt, a jogi pályára kíván lépni. Jogkari rendes hallgatóul azonban a reáliskola érettségivel bíró hallgató csak akkor volt felvehető, ha a latin nyelvből kiegészítő érettségi vizsgálatot tett; e vizsgálat letételéig csak mint rendkívüli hallgató folytathatta jogi tanulmányait. Ennek az a káros következménye volt, hogy a jogi tanulmányok első évének bevégezése után ily joghallgató külön miniszteri engedelem nélkül nem jelentkezhetett első alapvizsgára, miután nem mutathatta ki a szabályzatokban ehhez megkövetelt két rendes jogi félévi hallgatását. Ennek a káros állapotnak most véget vetett Wlassich Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek megjelent rendelete, melyben fölhatalmazta az összes egyetemi és akadémiái jog- és államtudományi karokat, hogy amidőn oly joghallgatók jelentkeznek első alapvizsgára, akik tanulmányaik első félévét reáliskolai bizonyítvány el alapján, mint rendkívüli, második félévét pedig az időközben megszerzett latin kiegészítő érettségi bizonyítvány alapján már mint rendes joghallgatók végezték, — czekek az első alapvizsgára bocsássák. Fölhatalmazta továbbá a jog- és államtudományi karokat, hogy amennyiben az említett engedelem alapján vizsgázó joghallgatók,

mindkét alapvizsgájukat a szabályszerű időben leteszik, a végbizonyítványt ezeknek a nyolcz, illetőleg hét félévi tanidő szabályszerű bevégezése után kiadják — tekintet nélkül arra, hogy az illetők első félévüket mint rendkívüli hallgatók töltötték.

*** A középiskolai reform.** Fölvitatatosan jelentik: Wlassich Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter szombatán adta ki a tanítóképzők új tantervét, amely hosszas tanulmány és munkásság eredménye. Wlassich Gyula minisztersége alatt csaknem minden iskolafaj új tantervet nyert. A gimnáziumok, a reáliskolák, a kereskedelmi iskolák, a kereskedelmi akadémiák, a keleti kereskedelmi akadémia, a polgári tanítóképzők, a felső leányiskolák és most a tanítóképzők, mind Wlassich minisztersége alatt nyerték új tantervüket. Az előbb kiadott tantervek már az utolsó osztályig minden iskolafajnál végre is hajlattak. Az iskola beléletében nagyjelentőségű alkotások egész sorozata ez. Ha meggondoljuk, hogy a műegyetem tanulmányi rendje s szigorlati szervezete, az orvosi szigorlatok reformja szintén új tanulmányi rendet jelentenek, megállapíthatjuk, hogy az oktatástígy minden fokozaton az utóbbi években lényeges szervez reformokon ment keresztül. A tanítóképzők új tantervét, ennek czélját és jelentőségét markáns vonalakban kiemelő körrendelettel fogja közzétenni a miniszter.

*** A gyámpénztári tartalék-alap.** Szell Kálmán miniszterelnök mint belügyminiszter egy konkrét eset alkalmából kimondotta, hogy a gyámpénztári tartalékalapból kért kölcsön kiutalását megtagadó törvényhatósági határozat érdeme ellen felelőzéseknek nincsen helye.

Zombor város építészeti aestetikája.

II.

Városunknak a művészi kiképzés szempontjából számottevő épületei eddig nagyrészt a renaissance jegyében születtek. A klasszikus, a gót és a román motívumok inkább nyilvános épületeinkben dominálnak, mint a magánosok lakásaiban.

A csúcsives, de még a román stílusban való építés is feltétlenül megkivánják az épületek sajátos hajlásokkal és ivezetekkel kombinált kiképzését. Már pedig egy épületnek akár román félkörökkel, ivekkel, ivezetekkel, oszlopokkal, kupolákkal, akár gót tornyokkal, finom csipkézettel, áttörésekkel való egyszerű külső, másrészt belső szerves kiképzése, bármily

szegényes is legyen az, drágább, mint a renaissance mondanban való építés a mely az egyszerű egyenes vonalakkal is eléri a czélját.

A renaissance stílusnak ugyanis nincsenek oly határozott, annyira megkötött sajátosai, és vonalai, mint akár a román, akár a gót. Mert a renaissance stílus nem is annyira önálló stílus, mint inkább a klasszikus formáknak feltűtése, és visszatérés a nyugodt, az egyenes vonalakra, azokra az oszlopokra és gerendázatokra, a melyek a pogány világ építészetének a jellemző sajátosságait képezték. És a míg a román és a gót stílus bizonyos határozott formákhoz vannak kötve, mert éppen ezekben a formákban rejlik jellegük, és ezek nélkül el sem képzelhetők, addig a renaissance stílus nincs ily korlátok közé szorítva, és könnyen szabályozható, ami a román de különösen a gót stílusnál kevésbé lehetséges.

A román stílus ugyanis félkörökkel, oszlopokkal és ivhajlásokkal válik karakteristikussá; a gót pedig, a mely a romának a tovább fejlesztése, a félköröket csúcsivbe viszi át, az oszlopokat pedig karcsúbbakká teszi. Mindezekkel szemben a renaissance fő jellemvonása az egyenes vonal.

Különbösen már eleve jeleztük, hogy ezekről III-ik cikkünkben fizetesebben szólnunk majd.

A renaissance stílus nagyobb teret nyújthat a megtakarításnak és a gazdálkodó építésnek, mint a román és gót stílus.

A renaissance stílus a legalkalmasabb stílus az egyszerű, olcsó család-házak és a takarékos állami épületek emelésére, mert az egyenes vonalakkal való építés olcsóbb, és mert falának felépítésére a közönséges, a bevakolt téglával is beéri, míg a román és a gót iven, bármily egyszerűek is legyenek azok, ha praktikusán és tartósan akarunk építeni, a mi pedig az első és a legelemibb követelmény, inkább terméskövet és faragott kocka követ igényelnek.

A míg a román, de elsősorban a gót stílus a leghivatottabbak egyházak, templomok, dómok, szóval vallásos czélra rendelt épületek emelésére, addig a renaissance stílus a legalkalmasabb az olcsó család lakások építésére és a takarékos állami építkezésekre.

Ime, az oka annak, miért uralkodik általában és így nálunk is az egyszerű olcsó család-lakások épületek és a takarékos állami épületek építésénél a renaissance modor.

Mielőtt egyenkint felemlitenék Zombor város számottevő köz és magán épületeit,

sorában, S a válogatás sikerült is: a vastag kötet szük keretében (Kossuthról szólóan ez nem ellenmondás!) a nagy politikai író és szónok mellett megismerjük a kiváló, európai műveltségű tudóst is.

Szigligeti Edének négy színművét (Lelencz, Székütt katona, Pény és árnyai és Trónkeresők) válogatta össze Bayer József ez I. kötetbe s megoldotta életrajzát is. E jeles tanulmány során nyomról nyomra követjük a sok viszontagságon átesett színész és drámaíró fokozatos emelkedését egészen addig, míg férfiora teljebbe jutva, olyan helyet víz ki magának drámairodalomunkban, melyből holta napjáig senki se tudta kimozdítani, holta után pedig a halhatatlanságot biztosította nevének. Pényes technikája, eleven párbeszédei, verseinek költői lendülete, a magasabb irodalmi czélokra törekvés s mindenek fölött erkölcsi tartalma és erős magyar érzése mindenkorra halhatatlanná teszik Szigligeti nevét dráma-irodalomunkban, mert művészet egy egész irodalmi korszakra rányomta bélyegét.

Utolsóank hagyjuk Reviczky Gyula összes költeményeit, melyekhez Koroda Pál írta bevezetését. A ki ismerte a fiatalon

elhínyt költőt: kevesen akarták ismerni, míg élt, annál többen dicsécszenek vele most, hogy barátjuk volt! — megrendülve olvassa az izzó szenvedélyvel maró kes-rüsséggel feltölt fekete sorokat, melyek a magával és a világgal meghasonlott költő liráján fakadtak. . . Reviczky élni akart, hogy fenéig írithesse a dicsőség és a szerelem kelyhét: élni akart minden áron, éppen akkor, mikor orvosi kimondták halálós ítéletét! . . . Akkor éhezett és nyomorgott: a kik most magasztalják dalait, lenézték, kigunyóiták a haláláspadrt arcú költőt, a ki valósággal „szerte szórta lelke rongyait“ míg rongoslt teste a halálos nyavalyával küzdött. . . De hagyjuk ezt: ne gyűljön gáncs és diszonans hang abba az elismerésbe, a melylyel a Franklin-Társulatnak adózunk, hogy Reviczkyt is besorozta a Magyar Remekírók díszes gyűjteményébe.

Mert ez a gyűjtemény valóban díszes és már első látásra is meghódítja a bibliofil olvasót művészesnek mondható külsejével. Kötése egyszerű, de izléses utánzata a fokföldi kecskebőrnek (céras), a mibe kiváló díszműveket szottak kötni. Hívalkodó czikornyák, izlé telen dombor-díszek

helyett pár szál lilimból kötött bokréta van a tábláján, melyet még a kötet szerzőjének aranyvágástú névaláírása is díszít. Bent az illető költő remek arcképe, fekete nyomásban; a papiros bordázott, merített, famentes anyag, melynek fénytelen síkján kellemesen olvashatók a szokatlan, kissé ódon metszésű betűk, melyek annak idején grand prix-t nyertek a párisi kiállításon; a nyomás tiszta és nem fekete, hanem sötétkék, hogy az ellentét ne sértsse a szemet a fehér papirosra.

Még a könyv áráról kell beszámolnunk, a mely szintén jelentékeny tényezője a Magyar Remekírók elterjedésének. Szinte hihetetlen, hogy a Franklin-Társulat mily olcsón tudja adni a köteteket! Az ötvenöt kötetnek az ára 220 korona; egy-egy kötet ára tehát, díszesen bekötve, csak 4 korona, a mi páratlanul kevés, mivel az egyes kötetek átlag 400 lapot számlálnak. Igaz, hogy a kötetek egyenként nem kaphatók: de viszont a 220 koronájú árt havi 3 koronás részletekben is lehet törleszteni. Ily kedvezménynyel pedig a legszegényebb család is megveheti a monumentális könyvtárt.

szoljunk előbb a város általános építészeti beosztásáról.

A városok általános beosztásán értjük, a város részek, az utak, utcák és a terek elhelyezését és az utóbbiakra még azok irányát is.

A magyar városok építészeti beosztásának van egy közös általános jellemvonása és ez az, hogy a város közepén van elhelyezve a városháza, ezt környézik aztán a jelentékenyebb épületek üzletek és ide torkolnak, illetőleg innen vezetnek szét a város fontosabb utai és utcai. Az után a városháza előtt találjuk a piacot, a szabad kereskedelem és forgalom közép-pontját.

A régi rómaiak város építésének is ez képezte a főjellemvonását. Náluk is a forum előtt a város közép-pontján és innen vezettek szét a fő utvonatok. Az amerikaiak pedig, ha egy új várost akarnak építeni, ugyan ezen város rendezési tervet követnek.

Nem csak praktikus szempontból, hanem esztétikai tekintetből is igen kívánatos a városok illetőleg való beosztása és építése. Az a bizonyos összhatás, a mit egy város az első tekintetre egy idegenre nézve tesz, nem csekély mértékben függ a város általános építészeti beosztásától is.

Zombor város általános építészeti beosztása, bár sok kívánni valót hogy még fenn, eléggé rendes és helyes, esztétikai hatása pedig — eléggé kellemes és megnyerő. Megjegyezzük, hogy a kisebb igényekkel mérünk.

És a mikor czikkünk első részét azzal kezdtük, hogy „Zombor város építészeti esztétikájára vajmi alacsony fokon áll,“ nem annyira a város általános összhatására vonatkozhatunk azt, hanem inkább az egyes épületekre. Mert városunkban építészeti beosztása akár tervszerű volt, az akár nem, annyi bizonyos, hogy eléggé praktikus és eléggé esztétikus. A külső városrészek gyűrű alakjában környezik a belvárost, a mi az ipar és kereskedelem koncentrálását a jövőben könnyűvé teszi majd. A szent Háromság tér, a szent György tér és a Jókai tér, mint a város három legjelentékenyebb tere a maguk négyzetes és téglalap formájukkal pedig igen alkalmasak lennének arra, hogy körülöttük impozáns épületeket emeljünk és már eleve biztosítanak ezen épületek érvényesülését és hatását. Azután a két utóbbi tér a szoros értelemben vett belvárost a külsőbb város részekkel elég előnyösen kötik össze.

A tereken, mint a milyenek nálunk még az Erzsébet tér és a Vármegye ház előtti tér, a melyet talán Szent István térnek lehetne elneveznünk, tekintettel a szent István templomra, — a városok esztétikai hatását igen emelik a fútak és utcák iránya és elosztása. Nálunk a főbb útvonalakra ezeket mondhatjuk. A bajai út, az apatini út és a sztapári út, mint a három legfontosabb út vonal a belvárost könnyen hozzáférhetővé teszik, tehát praktikusok is; mert az elsőt kivéve egyenes irányuak. E három legfontosabb út vonal közül, sajnos, épen a bajai utnál követettett el egy lényeges hiba, a bajai út körülbelül 800 méterig egyenesen vezet a belvárosba és akkor a mikor már alig hiányuk 100 lépés a központtól, hirtelen megtörik, a mi minden esetre esztétikai hiba. Egyáltalán nem segít ezen az esztétikai hibán az, hogy a megtört kis út vonalat más néven (Bajai utca) nevezték el.

A mellék utcáib ma még kevésbé jöhetnek számításba.

A körut, a mely a belvárost a többi város részekről egyrészt elhatárolja, más részt összeköti, a jövőben a mikor a város kereskedelme és forgalma fejlettebb lesz, sokkal nagyobb szerepet fog játszani a

város életében. A míg a boldogult Csibás Benő polgármester nevéhez fűződő befásítás ezen 1¹/₂ kilométeres utnak az esztétikai hatását emeli, addig a sáncok, a belülök kiáradó ázsiai bűz miatt, élvezhetetlenné teszik e különben szép utat.

Hogy az egyes épületekre nézve esztétikai tekintetből mint állunk? — arra majd csak III-ik és utolsó cikkünkben felelünk.

É. Dömötör Győző.

Hirek.

* **Kinevezések.** Ő Felsege a király a zombori állami főgymnásiumhoz rendes igazgatónak Rittinger Antal eddigi helyettes igazgatót nevezte ki. Kinevezésével dokumentálva lett legfelsőbb helyről az, mit városunk minden körében örömmel tapasztaltunk: hogy tanuló ifjúságunk szellemi vezetése jó kezekbe van letéve. Barátai, ismerősei és tisztelői körében kinevezése méltán örömet keltett. — Ifj. Latinovits Pált cs. és kir. vadász önkéntest a király a 2. ik tiroli vadászrezdrebbe tartalékos hadnaggyá kinevezte. — A zombori pénzügyigazgatóság Ernszt Gyulát a b. topolyai, Zeisel Károly zombori adóhivatali gyakornokot pedig a titeli adóhivatalhoz díjas gyakornokká nevezte ki.

* **Egyházmegyei hírek.** A kalcsei érseki iroda jelenti, hogy az üresedésben levő mélykúti plébániára adminisztrátorrá dr. Zgama Károly theol. tanár, ennek helyére theol. tanárrá és spirituálisá Wiederkel József kunbajai káplán; theol. rendes tanárrá dr. Amon J. Á.; Michler Ferenc székesegyházi successor és sekrestyeigazgatónak a moholyi plébániára való megválasztása folytán megürült tisztviségre Kopping Jakab nagyszemináriumi aligazgató s praebendatus, ennek helyére praebendatusá, fitanítóképezdei segédtanárrá és gyakorló iskolai hitoktatóvá Essert János zenta-szt. istváni káplán nevezettek ki. A káplánok közül Udvary István Jankováczi Zentára, Vajda Ottó Kezelről Jankovácra, Sikray-Kohmár Imre Katymárról Kunbajára, Ditelján István ujmisés szabadkai hitoktató Katymárra, ennek helyére Szabadkára hitoktatónak Körmöczy Ernő csonoplai káplán, Ráv Ferenc Adáról Csonoplára, Petrányi Ferenc Baracs-káról Adára, Barys Viktor ujmisés, horgosi hitoktató Baracsára, Szabó Lajos Árpád ujmisés pedig Kezelre küldettek, illetve helyeztettek át.

* **A szabad lyceum egyesület** által rendezett tanfolyamok közül a gyakorlati könyvtelre vonatkozólag annyi hallgató jelentkezett, hogy e szaktanfolyamot már a rendelkezésre álló helyiség elégtelensége miatt kettő kellett osztani. A két kurzus egyike folyó évi január hó 9 én véget ér és a bizonyítvány kiállításának előfeltételét képező vizsgálatok megtartására és pedig az írásbeli vizsgálatra e hó 11 én d. u. 2 óra, a szóbelire e hó 12 ének esti 8 órája van kitűzve. A vizsga letévése végett az illetők Novákovits Izidor szaktanár urnál e hó 19-éig jelentkezhetnek. Vizsgáló biztosként az egyesület Zsulyevits Ernő felső kereskedelmi iskolai igazgató ura kérte fel, ki a megbízást szíves volt elfogadni. Ismét figyelmeztetem az illetőket, hogy a tanfolyam látogatásáról, és a vizsga sikeres letételével kiállított bizonyítványra egy koronás bélyeg jár, melynek költsége az illető vizsgázottat terheli. Ha utóbbi olyan szegény, hogy ezt a költséget nem képes

előteremteni, akkor azt az egyesület fedezi. Ugyanebből a tárgyból a második tanfolyam (haladottabbak számára) folyó hó 16 án veszi kezdetét, teljesen a már ismert módozatok mellett. A gyakorlati számvetés és a gyorsírászatból rendezett tanfolyamok a karácsonyi szünidő után tovább folynak s azok befejeztét és a megfelelő vizsgálatok megtartását az egyesület annak idején közhírré fogja tenni. A lyceumi vasárnapi előadások folyó évi január havi programja a következő: január 11-én: II. „Rákóczy Ferenc“ (történelmi jellemrajz) előadja Trischler Károly ur; január 18-án. A haláltünetésről előadja dr. Balogh Ernő; január 25-én: A világtörténet eszmáinak, előadja Szalay Frigyes ur. Az előadások ingyenesek és mindenkinek szólnak. Bárzsi Iván, egyesületi titkár.

* **Befejezéséhez közeleg az újtemplom.** Az újtemplomot építő bizottság Hauke Imre polgármester elnöklése alatt f. hó 7-én ülést tartott. Jelen voltak: Falcione Lőrincz, Latinovits Szaniszló, Henneberg Sándor és Dr. Donoszló Vilmos Hauke indítványára a bizottság elhatározta, hogy az Érsek urunk örök halára kötelező pártfogásának némi külső kifejezését adandó Császárság Érsek arczképét a főkapu fölött levő ablakba megfesteti és külsőleg a főkapu fölé elhelyezendő díszes emléktáblával megörökíti. Ezen határozatot a bizottság azonnal sürgönyileg adta tudtul a Főpá-zornak. Hauke jelenti, hogy az összes megrendelt oltárok munkában vannak s nemcsak a elkészülnek s fel lesznek állítva. Bejelenti, hogy Schaffner növények és Szigeti J. zombori kőfaragó egy-egy szentelt víztartót, Henneberg Sándor gránit köből egy szép kereszt kutat ajánlottak fel. Az összes stációképekre megrendelőket gyűjtött a polgármester, nemkülönbön jelenti, hogy az összes apostolok szobrai, kettő kivételével, szintén megrendelőket sikerült neki nagy fáradsággal szereznie, a hiányzó 2 apostol szoborra is kihatása van megrendelőt találni. Bejelenti, hogy özv. Pribilné és Pribil Ernő urnak öröklámpa adományára megérkezett. A függő lámpa tiszta román stílyben van tartva, vert ezüstből — remek szép ötvös munka 650 kor. ba került, Fratriesevics növények ajándéka szintén egy igen szép öröklámpájukbeérkezett. Peir Adam olvasó szék szőnye egy oltár teljes felszerelését ajánlotta fel, özv. Uhlarikné pedig egy igen szép eszengetyű huzót ajándékozott. Végül bejelenti az elnök, hogy városunk egyik nagybirtokosa ígéretét bírja, hogy a főoltára egy nagyobb összeget fog a közelben ajándékozni. A polgármester ezen bejelentéseit a bizottság örömmel vette tudomásul s az adományozóknak jegyzőkönyvi köszönetet mond a bizottság. Többrendbeli munkálatokért a keillő felülvizsgálatok után a bizottság a számlákat kifizetetni határozta. Az építő bizottság eddigi munkálatokért tónyleg kifizetett 56.368 koronát; terheli összesen 68.192 koronával teljesített munkálatokért. Összes bevétel 66.289 korona 18 fillér, (Ebben benne van Falcione Nandorné urnó 1000 korona főoltár alapítványa). Tehát közel 3 ezer korona deficittel zárult a templom építés számadása. A sekrestye berendezésről is gondoskodik a bizottság. Hauke Imre jelenti, hogy a templomzentárban egy igen szép vert aranyból való kelyhet lettek, melyet Kohlmann szül. Gerőb Franciska 24 év előtt az újtemplom részére ajándékozott. A bizottság elhatározta, hogy a gyűjtést eszközöz bizottságot működésre bízóhija s maga is ez ügyben elfog járni. Özv. Némethné szül. Martinovics Borbála hagyományra ügyében a szentszék az örökösök által beadott fellebbezést elutasította s a kegyúri bizottság határozatát jóváhagyta, hogy ne külön szent Borbála oltár, hanem a hagyományozott összeg a főoltárra is felhasználható.

*** Közigazgatás egyszerűsítése.** Január 1-én lépett életbe a törvény értelmében a megyei számvevőség és pénztárak államosítása. Bácskában teljes felfordulást idézett elő az „egyszerűsítés.” Az állampénztárnál óriási munkaszünetet állt elő s csak egy pénztári személyzettel azt lebonyolítani lehetetlen. Garmadazámra halmozódott össze az elintézetlen darabok száma, a felek nem fizethetnek, ügydarabok csak 4—5-öt napra lesznek beiktatva, — fizikai lehetetlenség folytán. A számvevői osztály meg éppen fejtetőre lesz állítva, ott az új rend eső-dűt mondott, konfliktusok napirenden vannak. Az átmenet bizonyára nem oly könnyű; surlódások, akadályok előreláthatóak voltak, de hogy a közigazgatási gépezet megakadjon, azt csak a beavatottak jószolgálatuk előre — mi most, sajnos, bekövetkezett. Ha a felsőbb hatóságoktól sürgős beavatkozás nem történik és kiutat nem találunk, úgy bizony morдохhatjuk — jöhetőség nélkül, — hogy az elintézetlen munka úgy fel fog szaporodni, hogy se előre se hátra, hanem megakad a közigazgatás szekere. Ezért ugyan kár volt az államosítás, — mikor a vármegyében ugyanúgy szépen, jól, pontosan és kifogástalanul elvégzte.

*** Barátok Zomborban.** Az új templom felépítésével előtérbe lép azon kérdés, hogy kik lássák el lelkiükben az újtempomban a szt. miséket. Ambar a plébánia templomhoz beosztott három káplán két hitelemző és az apátplébános elegendő lenne, hogy felváltva az újtempomban is misét szolgáltathatnának a híveknek, mindazáltal mindinkább előtérbe lép azon óhaj, hogy régente a városunkból eltávozott szt. Ferencz rendi atyák visszahívassanak. Az alkalom szinte kínálkozik. Hívassanak vissza a barátok — ha egyelőre csekély számban is — és lássák el a jelenlegi plébánia templomot, avagy az újtemplomot, megjegyezvén azonban, hogy a jövedelem az apátplébánost illesse meg. Mint értesülünk a barátok örömmel hajlandók Zomborba visszajönni, s ez ügyben Latinovits Pál főispán egyengeti útjukat. Mindenesetre elérkezett az ideje annak, hogy a róm. kath. kegyuri bizottság ezen ügyet már most készítsen elő és siettesse a megoldást, mert az újtemplom össze elkészült teljesen, nehogy akkor e téren akadályok, esetleg megoldatlan kérdések állják útját annak, hogy ott misét lehessen hallgatni.

*** Szövetkezetek szövetségének alakulása.** E hó 11-én lesz Zomborban a vármegyei tejszövetkezetek szövetségének alakuló gyűlése, amelyre a meghívottak már szétküldötték. A gazdaszövetség végrehajtó bizottságának tagjai a következők: Latinovits Pál főispán, Gazdasági Egyesületi elnök, dr. Falcione Nándor földbirtokos, Gazdasági Egyesületi alelnök, Sierbán János országos tejjgazdasági felügyelő, Latinovits Géza, dr. Hadzsi János, Prukovich József, Fernbach Péter és Lovázi Márton országgy. képviselők, dr. Grünbaum Pál ügyvéd, lapszerkesztő, földbirtokos, Galambos Sándor földbirtokos, Kiss Károly földbirtokos, Paukovics Ottó ny. táblabíró, földbirtokos.

*** A hitbuzgó Zombor.** Zomborban általános közönjárt képez, hogy vasárnaponként az uri osztálynak $\frac{1}{2}$ 12 órák szt.-mise szolgáltassék ép úgy mint majd nem minden valamine való városban szokásban van, hol intelligens uri róm. kath. közönség van. Különösen a női osztályban jut e kívánat lépten—nyomon kifejezésre. Háztartással foglalkozó intelligens csak alig juthat 10 óráig a templomba, ha csak házat és gyermekeit a szanaszót hagyva rossz cselédjeire nem bizza, vagyis rendtelenség kútfórrása az intelligens nőnek a 10 óra előtti templomba járása. De mit tegyen — mikor Zomborban 10 óra után

már nincs mise — sok nő így szt.-misére nem juthat. Nántunk vasárnap így oszlik meg a szt.-mise: 7 órákor a közönségnek, 8 órákor az elemi diákok miséje, $\frac{1}{2}$ 9 órákor a felsőbb tanítézei tanuló ifjúság miséje, 9 órákor egy nyugdíjas plébános miséje, 10 órákor a nagy mise, nagyobb-részt mester emberek és szállási gazdák miséje. Vagyis 5 szt.-mise. A személyzet pedig áll: 3 káplán, 2 hitelemző, plébános és 1 nyugdíjasból — összesen 7 személy. Ily körülmények között minden vasárnap $\frac{1}{2}$ 12 órák misét lehetne tartani felváltva s még mindig jutna egyre a sor az ügyvédségi fogház rabjainak misét mondani. Ennyi áldozatot elvár és megkívánhat a zombori katolikus közönség a Klerustól, mely testületnek csak örülnie kell, hogy a katolikus hívekben a vallása iránti szeretet és ragaszkodás e téren is kifejezésre jut. Ambar a kegyuri bizottságnak nincs joga a szt.-mise sorrendjébe befolyt, de annak feje a polgármesternék bizonyára annyi joga meglesz, hogy az apát plébánosnál s esetleg, ha kell, az Ersek főpásteriál ebban az ügyben mint közbenjáró eljárjon s az intelligens közönség ezen óhaját illetékes helyeken szóva téve azt a megvalósítás stadiumába juttassa. Egyébként, mint haljuk ellenkező esetben számos aláírásként elíratott felíratat fogják a $\frac{1}{2}$ 12 órai misét kérelmezni az Ersekitől. Ha pedig nincs elég személyzet — úgy töltsék be a 4-ik kápláni állást.

*** Kultur palota Zomborban.** Zajos taps és lelkes viszhangot keltett az elmúlt év nyarán tartott vármegyei közgyűlésen L a t i n o v i t s P á l főispán előterjesztése egy vármegyei kulturpalota érdekében. A szép eszmét testé öltetni igyekezik a vármegyei történelmi társulat és a zombori könyvtár egyesület, kiküldvén kebeléből egy bizottságot, mely most széles körű mozgalmat indít, hogy a nemzeti kulturának a megye székhelyén hajlékot létesítsen. Úgy látjuk, hogy nagy Bács ország nem csak az anyagi téren a közgazdaságban, de a szellemi téren a kulturában is forduló pontra jutott; nagy átalakulások közből állunk. Azelőtt minden abszorbealt a politika, minden szép, hasznos és nemes tett a partipolitika rideg szemüvegén át lett megbíraiva, sőt a szellemi haladást is legnyúzózte elnyomta a kiélesedett antagonizmus, de nem a tudásban, hanem a pártokodásban. Egy kultur palota létesítése, mely hajlékot adna a vármegyei kultúrtörökévsének teljes összességében, amennyire előre vinné és vezetné világító fáklya gyamant a köznevelődést, ép úgy lassan-lassan elenyészteni segítené azon kiáltó ellentéteket, melyek itt ott még a régi időkbeli visszamaradtak. Egy tető alá hozná vármegyénk és városunk szellemi harczásait, kik eddig szétszórvva különböző irányzatban működnek az előrehaladás terén. A kiküldött bizottság e napokban ti-ztelgett L a t i n o v i t s P á l főispán és Szemző Gyula nagybirtokos előtt, felkérvén őket a védnöki tisztség elvállalására. Gózsdu Elek törvényesszéki elnök a nála megszokott meggyőző szép szavakkal adta elő a küldöttégek kérelmét, melyekre nevezettek kijelentették, hogy készséges örömmel teljesítik óhajukat. A bizottság Karacson Gyula alispán és Hauke Imre polgármesternél is ti-ztelgett, hol szintén a legszebb reményt nyújtották a nemes ügy támogatására. A bizottság tagjai voltak: Latinovits Géza, dr. Gózsdu Elek, Falcione Nándor, Pribil Ernő, Roediger Lajos, Trenacsény Károly, Medgyesy Ferencz és Dalmay Béla.

*** Keményítő Gyár Zomborban.** Mint már jeleztük, mozgalom indult meg városunkban egy keményítő gyár létesítésére, mely produktumát burgonyából és kukoricából állítaná elő. Az összes elönmunkálatokat szakferfiak állították egybe s nagy rigorozitással készítették elő

annak teljes üzemi és kereskedelmi prospektusát is. A gyár részvényekre lett volna hivatva létesülni. Azonban Zomborban a két gőzmalom, mely részvénytársasággal alakult annyira deprimalta évekre kihatással a részvénytársasági alakulást, hogy jelenleg le kell mondani arról a reményről, hogy városunkban bármily életre való, hasznos vállalatot részvények alapján létesíteni lehessen. Ily viszonyok között a tervezett keményítő gyár eszméjét is dugába dőltnék kell jelezniünk. Hisz egy gőzfürdőt sem tudunk létesíteni, — hoott más városokban, hol annyi intelligencia és jobb módú közép osztály van, már rég létesítettek volna részvény társulás alapján gőzfürdőt, mely mily közönséget, azt magyarázni újságot olvasni tudó embernek banális dolog lenne.

*** A jó eszme hódít.** Latinovits Géza országgyűlési képviselő, a bacsmegevi közgazdasági élet lelkes út-törője szövetkezeti alapon létesülő gabona raktarak felállítását szorgos aliafandóan szóval ép úgy mint irásban. A gyakorlati élet tapasztalat minden vértjévei feltegyerve fejtegette lapjában a „Bácsmegeyben“ a gabona raktarak üdvös és hasznos voltát. Hogy a kis gazdáknak nem kell jó előre elkötvetélmén természet, a beraktározott gabonájára előlegezt kaphat, gabonája meglesz tisztítva, szortirozva, a legjobb árakat, jó időket kivárthatja, gabonájának eladása körül nem lesz a vevők furlangjának kitéve, jó vétő magvakat kaphat, szóval a kis gazdák érdekei kölöleg meg lesznek óva s e mellett egy egész vidék gabona kereskedelme egészeséges jó és biztos alapokra fektetve a kereskedelemre is rendkívül előnyös és jó kihatással leend. Ezen eszméktől áthatva, — mint értesülünk — dr. Lallosevics János, a zombori kereskedelmi testületben hasonló irányzatú gabona raktár felállítását indítványozta. A választmány azt elfogadva vélemény adás végett bizottságnak adta ki. A közérdekett ezen mélyen érintő ügy, hogy mi hamarabb megvalósuljon általános közönhajt képez s minden faktornak közre kell működni, hogy létesüljön.

* A városok villamos telepei.

A Magyar Mérnök- és Építész Egyesületben: Hoór Mór dr. műegyetemi tanár a magy. tud. akadémia tagja, előadást tartott az elektromos központi telepek közgazdasági szerepéről, különös tekintettel városaink háztartására. Gyakorlati tapasztalatok és statisztikai adatok alapján kimutatta, hogy az újabb időben létesített erőátviteli és világító ezélokot szolgáló elektromos telepek, kellő műszaki szolgálatot és kereskedelmi ügyességet fűntelvez, okvetlenül jövedelmező vállalatok. E tényből, valamint az elektromos munkáitvitel hatalmas iparfejlesztő behatásából az következik, hogy az ilyen központi telepeket a városoknak saját számlájukra kell megépíteniök és nem szabad ezt a megbízható jövedelmi forrást kezükből kiengedniök. Az előadó számos példával bizonyítja az olcsó motorikus erőnek a kis- és közép-iparra való döntő és áldásos befolyását. — Városunkban a villamos bizottság ma délután tart ülést. Zombor város türelmes közönsége annyi tiszteletet és figyelmet elvár attól a sokat emlegetett bizottságtól, hogy a villamosság ügyében végre már határozzon egyszer. Mondja meg, várhatja-e a közönség a villam világítás behozataltat vagy nem. Mert a közönség türelme fogytán van s kénytelen egyéb világítási eszközökről gondoskodni — s akkor bizony nem lesz kinek bevezetni a villamos fényt. A polgármestert pedig felhívjuk, szerezzen érvényt a közgyűlés határozatának, vigye már egyszer diadalra a közérdeket s ne engedje hogy bármiféle magánérdek állja folyvást útját az általános közönhajnak. Ennyi idő alatt

már egész Magyarország összes városait lehetett volna villamossal berendezni, mint a mely időkig Zomborban ezen kérdés folyvást vajdúik.

* **Ügető-verseny.** Az „Urkoocsok Szövetkezete” az egész hazai ügető sport reorganizációját teljes mértékben végrehajtani hivatott közgyűlését nem — mint írtuk — január 10., hanem január 15-én d. u. 5 órákor fogja titkársága terembe, a Törley palotában megtartani. Tekintve e gyűlésnek az egész hazai tenyészésre s versenyzésre kiható rendkívüli s életbevágó fontosságú tárgyát, a tagok előreláthatólag teljes számban fognak résztvenni s az eredmény minden valószínűség szerint a máig vajdú ügető sportnak a hazai tenyészésre olyannyira alkalmas s erőteljes fellendítése lesz. Mint halljuk, a hazai tenyésztők és istállótulajdonosok, de sőt a sport iránt érdeklődő nagy közönség körében is észlelhetők a mozgalom hullámai, úgyhogy biztosra vehető, hogy az urkoocsoknak nem várt erőtlenség esetén is biztos kilátásuk van egy budapesti, az egész hazai, nagyszabású koesi lötenyészést fellendíteni hivatott versenyegylet alakítására. De mivel az egylet tagjai sorában hazánk legelőkelőbb neveit olvassuk, bizvást hisszük, hogy leküzdvé az eddigi vajdúadás és sikertelenség okait, a hazai ügető sport naggyátételét kiesi-nyes szempontok megküszöthetnek többé nem fogják.

* **Zenta nem deputációzik.** Zenta képviselő testülete elhatározta, hogy volt országgyűlési képviselőjének, Kovács Pálnak dispoziári oklevelét egy küldött-székén a polgármester nyújtja át. A képviselő testület meg is szavazta e czélra a napi és utazási költségeket. Most, — mint bennünket értesítenek — a dispoziári oklevelét becsomagolva, postán elküldték Kovács Pálnak, és Zenta nem deputációzik volt képviselőjének. Hja tempora mutentur . . .

* **Alapszabály jóváhagyás.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter a „Bodrogh monostorszegi ifjúsági egyesület” alapszabályait jóváhagyta. A község az egylestől javára 50 korona segélyt szavazott meg.

* **Állatbetegségek állása 1903. január 8-ig. Bács-Bodrogh vármegyében.** Lépfene: 2 sz., 1 l. Vesztesség: Obecsé 1 u., Sándor 1 u. Takonykór és bőrféreg: Pivnicza 1 u. Rühkór: Melykut 1 u. Sertésvész: Bács-Almás 1 m. Hódság 1 u., Karavukova 3 u., Obecsé 1 u., Tiszakálmánfalva 1 u., Csantavér 2 u., Pacsér 1 t., Szeghegy 1 sz. Zomborban állatbetegség nincs.

* **Trachoma Ó-Becsen.** Ó-Becsen a trachoma betegség rendkívül el van terjedve. Hivatalos vizsgálat konstata, hogy Ó-Becsen minden 25-ik ember trachoma szembetegségben szenved.

* **Szerencsétlen verébvadászat.** Szabadkán a karicsonyi munka szünetet nehány inasgyerek verébvadászatra használta fel. Az egyik inasgyereknek volt egy régi rozsdás kis pisztolya, mely idő előtt — épp akkor, midőn a gazdája lövérs emelte, elsült és Kridies Riszka nevű társát oly szerencsétlenül találta hagyékun, hogy élete komoly veszélyben forog.

* **Örült a vasuti állomáson.** Schill István bajmiki kereskedősegéd vas-rnap este a vonattal érkezett Szabadkára és mihelyt kiszállt a vasuti kocsiából, általános reméyletet keltett feltűnő viselkedésével. A kezelőgyébe első ablaktáblákat beverte és nagy lármával hangoztatta, hogy ő milyen gazdag és mindenkinél pénzt kínál. A rendőrség megkeresésére a mentők a helyszínre mentek és onnan dr. Tóth orvos intézkedésére a gyanus viselkedésű fiatal embert a közkórház megfigyelő osztályába szállították.

* **A bajai izr. nőegylet f. év** január 17-én a Nemzeti szálloda összes teremében sor-olással egybekötött jótékony-czélú táncelőzést rendez. Kéretnek a t. egyleti tagok a sorsjátékokhoz nyeremény-tárgyakkal hozzájárulni és azokat január hó 17-ig özv. Rosenberg Mórné egyleti elnök urasszonyhoz beküldeni. A vígalmi bizottság nevében özv. Reich Bernátné, bábitozásági elnök. Baja, 1903. jan. 1.

* **Kézrekerült pénzhamisító.** Maties Bogdan szabadkai születésű egyént, a ki körülbéli öt évvel ezelőtt hamis ezüstfontosok gyártása miatt letartóztatván, közvetlen elfogatása után a városháza udvarából kiszabadult és Szerbiába szökött, hétéfő Szabadkán titkos rendőrök felismerték és letartóztatták.

* **Öngyilkosság.** Gávrits Rádó ó-becsei lakos — mint ottani tudósítók írja — valamért nagyon megutálta a világot és menekülni kívánt belőle. Az év utolsó napját választotta ki arra, hogy önbírja legyen s megfosztja önmagától a még hátralevő élet-időt. Kiment a város végére s ott egy fára felakasztotta magát. Szerden ugy 9 óra felé találták rá az arra járó emberek. Bevitték a hulla-házba, a hol az orvos megállapította, hogy öngyilkosság esete forog fenn. Nőia nem találta semmit és így még hozzátartozói sem tudják, hogy mi vihette az öreg, 57 éves embert arra, hogy öngyilkossá legyen. Gávritsnak három gyermeke maradt.

* **A földművelési miniszter felhívása a gazdákhöz.** Felhívom mindazon tenyészőket, kiknek birtokában legalább is négy jó származású, erős esonut, szabályos testalkatú, saját nevelésű egy éves meneszkó van s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbeli szándékukat, a helynek és utolsó postájának, a hol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, színének és annak pontos megjelölésével a m. kir. földművelésügyi miniszteremhez benyújtandó s egy koronás bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban, legkésőbb 1903. évi február hó 1-ig bejelenteni sziveskedjenek, mivel az ezen határidőn túl érkező bejelentések figyelembe vételni nem fognak.

* **Palics fűrdő** eddigelő Szabadka városa hazánk kezeite; az új tanács pedig kimondotta, hogy egy korábbi határozat értelmében Palics bérbe fog adatni s az erre vonatkozó hirdetés feltételei legközelebb megállapíttatnak.

* **Az új zónadíj szabás.** A magyar kir. államvasutak igazgatósága most tette közzé az új helyi személy és podgyász díj szabását, a mely 1903. évi január 1-én lépett életbe. Ebben az új díj szabásban benne van a zónarendszer reformja is. Mostanában a távolsági forgalomban tizen-nég yonalszakasz van, január 1-től kezdve tizenhat van. A reform tehát az, hogy a nagyobb távolságokra való utazás drágább lesz, de viszont oly kedvezéseket nyújt, melyek eddig nem voltak meg és a melyek a különben sem nagy drágulással bőven föllérnek. Az egyik kedvezés az, hogy ezután a nagy távolságoknál az utazást 24 órára meg lehet szakítani, ha ezt előzetesen a kalauznak bejelentetik és a megszakító állomáson az állomási főnöknél jelentkeznek. A másik kedvezés az, hogy ezután a gyorsvonatokban is lesz harmadik koesiosztály, ami Magyarország kivételével az egész európai Nyugaton régóta megvan. Ezentúl tehát a szegényebb ember is gyorsabban utazhatik aránylag nagyon csekély, összesen két korona rafizetéssel. Az új 15 ik zóna 301 kilométertől 400 kilométerig, a 16 ik zóna 401 kilométertől bármily távolságra szól. Az árak dolgában személy és gyorsvonatoknál egyaránt a 15. és 16. zóna az első koesiosztályban 3—3 koronával, a második osztályban 2—2 koronával és a harmadik

osztálynál 1—1 koronával drágul. Ennél-fogya a személyvonaton a 15-ik zóna áraí 21, 14 és 9 korona, a gyorsvonaton 27, 18 és 10 korona lesz; a 16-ik zónában a személyvonat ára 24, 16 és 10 korona, a gyorsvonaté 30, 20 12 korona.

* **Robbantáság a Dunán.** Mult héten a Bezdán alatt összetorlódtott nagy jégtömeg árízveszéllyel fenyegette a vármegye felső részén fekvő dunamelléki községek határait. A zombori folyammérnök-ség éjjel-nappal talpon volt s nagy körültekintéssel vezette azon munkálatokat, melyek hivatva voltak a hatáskörében eső Duna szakaszon a jég levezetését elősegíteni. A Bezdán alatt a nagy jégtorlaszt Predragovic nyugd. műszaki százados zombori mérnök dinamittal felrobbantotta s így megtisztult a Duna e szakaszon is a jégtorlasztól, mely veszéllyel fenyegetett.

† **Halálozás.** Harlikovics János gyógyszerész tulajdonos f. hó 6-án 65 éves korában meghalt Szivacson. Temetése délután 2 órákor volt.

* **A jég eltakarodott** egészen városunk alól, — írják Zentáról. — Tegnap délelben szabadították el a hid lábánál megtorlódtott jéget nem kis fáradsággal. Szabad már a Tisza vize, de félt, hogy a rohamos áradás sok bajt és kárt fog okozni a csigalassúsággal haladó kövezési munkálatokban. Pedig gyenge időjárás mellett el lehetünk készülvé, hogy egy hét alatt elérjünk az új töltest, ami nagy baj volna.

* **Gabona raktár Adán.** Az adai népkörben vasárnap megtartott tisztújító közgyűlése után felolvasás volt a fogyasztási szövetekezet és gabona raktár-ról, — annak czéljairól és szervezéséről. A nagy s zámú hallgató közönségre oly meggyőzőleg hatott a hasznos théma fejtegetése, hogy ott nyomban elhatározták, hogy egy Adán felállítandó gabona raktár érdekében az előkészületeket megteszik.

* **Falb jóslatai.** Jólatai, a melyeket eddig kacagva fogadtak a világ, az utóbbi időben több-kevesebb hitellel tettek szert, úgy hogy ezen évre szelő profeciáját már komolyan fogadják a tudósok is. Falb szerint január hónap száraz hidegséggel kezdődik s csak később várhatók havazások. Február havát végig száraznak jelzi Falb, hóesés nélkül. Utolsó napjaira rendkívüli hőemelkedést mond. Április esős lesz, míg május olyan bőséges lesz vízben, hogy rendkívüli árízvek várhatók. Junius elejére szárazság várható, később viharos idők következnek. Első-rendű kritikák napok lesznek: január 13., február 12., márczius 29., a mikor nap-fogyatkozás is lesz, április 12. (holdfogyatkozásal), május 26 és június 24. Márcziusra és áprilisa földrengésről és vulkánikus kitörésekről beszél a profécia.

* **Az anya szive.** A reggeli vonat prüszköve állt a pályaudvaron. Közéledett az elindulás ideje. Utasok és hordárók izgatottan kiabáltak és futkostak, csak egy öreg asszony járkált nyugodtan. A lokomotívvezetőt kereste. Mikor megtalálta, kótorászott a zsébeben, előszedett egy koronát és odament a keresve kerestett fér-fúhoz, aki a gép mellett álldogált.

— Fogadjá lelkem, mondta az öreg asszony, ezt magának szántam. Odanyújtotta a koronát.

— Miért adja nekem ezt a pénzt? kérdezte a gépész.

— Azért lelkem, hogy vigyázzon, ne essen az uton baja a vonatnak, mert magukkal utazik az egyetlen kis teányom

* **Lapunk könyvnyomdájában egy tanonc felvételm.** — Vidéki teljes ellátást kap.

Színház.

Szombaton Lecoque szép zenéjű operettje, **A kertészleány** ment másodszer felnyáre megtöltött nézőtér előtt.

A vasárnap délutáni **Sulamith** előadásán a czimzserépet Eörsy Izabella énekelte szép hatást keltyve előrelabdott iskolázottságával, hangjátuk fejlődött eszelszagsával. A szerepek különben a régi kezeken maradtak. Csáky Fesencz mint Absolon, Herczeg Eugénia pedig mint Abigail szerezték meg ismét a közönség tetszését.

Vasárnap este közkedveltségnek örvendő naiváknak Kondrát Ilonának jutalomjátékául Ohmet György színművét, **A vasgyárost**

adták elő. Mint előre látható volt, a közönség valóban eklatáns bizonyítékát adta a nagytehetségű művészno iránt táplált szeretetének. A színháznak minden zámogelt és így teljes anyagi sikerről számolhatunk be. A nagyszámu közönség rokonszenvének élénk megnyilatkozása volt a szűnni nem akaró sok taps, mely a jutalmazottat megjelenésekor fogadta. Az orchesterből egy pompás virágosarat és több csokrot nyújtottak föl a színpadra, melyeknek egyikére egy értékes rakományval terhelt kis hajócska volt erősítve. A közönségnek eme kitüntető rokonszenvé és szeretete jutalmául szolgál a komoly művészno türekvését, a fardáhatatlan ambicióért és a mindig magas színvonalon álló alakításokért, melyekkel a kisasszony minden felléptével elismerésüket és teljes méltányiasukat vívta ki magának. Nemcsak saját szerepkörét tölti be pompásan, de a tragika távozása óta a legnehezebb drámai szerepeket játssza teljes sikerrel és ha kezdő voltára utalunk, valóban bámulatos az a szorgalom, mit csaknem napról napra ki kell fejtenie. Mint Chaire híven tükröztette vissza mind ama lelki vonásokat, melyekkel Ohmet regényalakját fölruházta: a sértett hűség és büszkeséget, a hideg előkelőséget, férje iránt talált becülését, majd a megbánást, a mindinkább fokozódó vonzódást és végül felébredt szerelmét. E lelki átalakulások festésében egyesítette magában mindama jó tulajdonait, amelyekkel eddig is mindenkor elismeréstünk és becülésünket vívta ki magának. Az arczjáték, a szerep minden pontját kidomborító bensőségeltjes őszinte hang és komoly tanulmányon alapuló bravuroz játék párosult distingvál és megnyerő előadásával. A sikert még az sem csorbitotta, hogy sem Somlay Derblay Philippeje, sem pedig Gabányi Blygny hercege nem közelített meg azt a fokot, amelyen Kondrát

Ilona pompás alakítása mindvégig állott. A gyöngye ensembléből kitént még Kovács Arankának kedves naivitással megjátszott Susannéja és némi megszorítással Mezeinek Montinetje. A közönség zájossan tüntetett a jutalmazott mellett és minden felvonás után 4-5 szór is hívta a lámpák elé.

Huszárszereltem.

Hétlőn volt az első pőtbéretes előadás felében megárvult páholyokkal és tires padokkal. Jó alakítást nyújtott Gabányi (Pista) bájos partnerével, Kovács Arankával együtt, akinek szinte szemlátomást fejlődő színpadí otthonossága és ügyessége Sáríka szerepében kiválóan érvényesült. Mezeiből komikus szerepe daczára ki-ki csillánt a drámai színész és nem igen tudta, hogy mellik meggyén tartsa magát. Kellő elevenséggel játszotta Somlay Kálmán szerepét, a többiek közül pedig Kondrát Ilona, Bozóky Boriska, Ungváry és Baróti tüntek ki.

Irodalom.

— *A divat.* (A Divat Ujság-ból.) Mi egyébről lehetne egy január elsején megjelenő divatlevélben szó, mint bál ruhákról? Hát nem kezdődik a vizkeresztelt hatodikán az idén elég hosszúra nyuló farsang? És nem szivdobogva várják-e a mamák és leányok egyaránt hűséges tanácsadójukat, a Divat Ujságot, hogy meglássák belőle, milyen is legyen hát az a bál ruha, a melynek ne legyen párja az egész világon — a megyében, a városban — vagy legalább is a teremben. Nos hát először is roppant könnyű legyen, nem is igen lehetne más, mert a divatos bál szövet az idén is az az édes kreppifon, az a remek pontocskás tüll, még pedig hófehér, aztán igen halavány világoskék, rózsaszín, zöld és sárga színekben és egy egészen új, nagyon meleg pirosszín — nagyon fölkapott — és végre a chiné (siné) mintákkal nyomtatott és fényezett „chameleon-krepp”, kissé tarka, de bájos. A mi különben a tarkaságot illeti, az ma már, a színek finomsága mellett, egyáltalán nem szemet szuró. Láttunk például egy igen különös, igen eredeti és hatásában remek bál ruhát, a melynek legfelső szoknyája krémcsipkével díszített heliotrop (lila) színi kreppifon volt, egy fehér, egy világoskék és egy halaványzöld alszoknya fölét vetve — az alsó szoknyák is persze mind kreppifonból — csak legeslegelő volt egy vékony selyem alszoknya és derékbelés. A mi szoknyák formáját illeti, hát csipőre simulók, majdnem térdig csak mérsékelten bővülnek, hanem aztán tērden aló a földig és még lejjebb, mesésen bővek. Ezt a bőséget

alig lehet másképpen elérni, mint egy vagy több tödött fodor alkalmazásával. De még a tödött fodrot is behasogatták. Főfelé hegyes, lefelé bővíllő ékezeteket (magyarán cvikliket) varnak bele és aztán egy halmazták el ezt a magában is hullámzó bőséget még egy egész halom fodorral, bodorral, csipkével és mindenféle kigondolható díszszel. Hogy mennyi kelmét, csipkét, fodrot és szalagot (és pénzt) emészt meg egy ilyen kis könnyű bál ruha, egy semmisség, ez egyszerűen hihetetlen és még a munka! Szinte megfizethetetlen! Ezért fontos, hogy az embernek, ha jó szabója nincs, vagy nem kapható vagy nem telik rá, hát kitűnő Divat Ujságja legyen, a mely nem csak a ruhák alapformáját adja meg, de számos képével még a díszítés és elkészítés módját is tanítja. A derek alapja csak egy kis testhez simuló kivágott selyembéléske, alig egy arasznyi, erre jön azután a bluzosan bugyogó krepp, a kreppre a dísz, a dísz föl, a kivágás körül csipkés vagy szalagos fodrok vagy egy könnyű illuziótekerés, szalagcsokrok, szalagostüngők, az őv alig látszik, mert rendszeren keskeny szalag vagy selyem. Csipkedíszit renegetet használnak, látszólag minden szabály nélkül, csak ötlet és szeszély szerint, pedig ha jól megnezem, hat egész tanulmány, hogy egyben a sok szétszórta alkalmazott dísz mily remek egészet alkot. Különös, hogy a bál ruhák ujja többnyire hosszú, de persze egészen átútszó, hanem azért most is vannak, a kik e helyett csak egy-két csipkével vagy bodorral terhelt fodrocskát vagy csak szalag és virágcsokrot fognak a hosszú uj helyett viselni. A keztyű a ruha ujjáig ér. A hajban igen kevés díszit fognak viselni. A mai frizura nem is igen alkalmas arra, hogy bele vagy hozzátűzzenek valamit, a haj oly laza hullámsággal veszi körül a fejet, hogy semmit sem bír el, még a saját súlyát is csak áll. A bál köpenyek ha földig érők, akkor a ruha szerint bővílnek, hogy agyon ne nyomják, azért csaknem mind tödött fodorral készülnek. A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre, postán való szétküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapesten, VIII., a Röck-Szilárd-utca 4. számú házában van.

Epilepsi.

Ki körszágban, gócsok és más A ideggyjában szenved, kérjen broszúrát felőle. Küldi ingyen és bérmentve a Schwanen-Apotheke, Frankfurt a M.

Nyilttér.)

Dr. Molnár Gyula

füvárosi ügyvéd

Bács-Bodrogh vármegye th. főügyésze

irodáját

Lipót-körnt 29-ik szám alá helyezte át.

* Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szorok.

30 koronát

és többit kereshet naponta a ki egy hasznos házi cikk elárúsításával foglalkozni akar. Felvilágosítást nyújt: Gerres József, Bpest, VIII. Szigetvári u. V. I. 12.

Kiváló tisztelettel
Gerres József.

Somafosé

oldható húsfehérje
a hús tápanyagát tartja meg, de nem tartalmaz semmit, ami az emésztést megnehezítené, azaz az emésztést megkönnyíti, azaz az emésztést megkönnyíti, azaz az emésztést megkönnyíti.

— az alsó szoknyák is persze mind kreppifonból — csak legeslegelő volt egy vékony selyem alszoknya és derékbelés. A mi szoknyák formáját illeti, hát csipőre simulók, majdnem térdig csak mérsékelten bővülnek, hanem aztán tērden aló a földig és még lejjebb, mesésen bővek. Ezt a bőséget

Fernolendt

czipőfénymáz legjobb fénymáz a viágon és kenőcs világos czipőknek a legszebb fényt adják és a bőrt tartóssá teszik. Régi vagy foltozott sárga vagy barna bőrből való czipők „Lysin“ (pompafénymáz) egész új színt kapnak.

Allapitalott 1832. Gyárlraktár BÉCS I., Schulerstrasse 21.

Mindenhol kapható.

Irodalom.

— *A drágaság ellenmérge.* Nehezek a megélhetési viszonyok, a kereset nem javul, a drágaság pedig rémes módon növekedik. A jó családapának, a gondos háziasszonynak ezer bajt okoz: hogyan ossza be csekély jövedelmét és a vége mégis — akárhogy is számol, akármin is kuporgat, — a szomorú defitét. Ilyen körülmények közt megbecsülhetetlen egy valóban megbízható, hű és okos tanácsadó. Ennek bizonyult a „Háztartás“, a magyar gazdasszonyoknak ez a nélkülözhetetlen közlönye, a mely Kürthy Emilné vezetése alatt immár nyolcz év óta látja el az egész országra kiterjedő olvasóközönséget hasznos, jó tanácsokkal. A „Háztartás“-ból megtanulhatjuk, hogyan kelljen a még oly csekély jövedelemből is kényelmesen megélni, megadni takarékosan főzti, takarékosan ruházkodni, takarékosan gazdálkodni. Mindenre — a női háztartás körébe vág — van valami okos új mutatása. Tanácsol a betegeknek, tanácsol a mamáknak, tanácsol a kertészkedőknek, tanácsol a hiúknak és a százal megközelítő rovataiban minden rangú és rendű, izlésű és módú, városi és falusi olvasó megtalálálja azt a mire szüksége van. A „Háztartás“ januárban lépi át a 9. évfolyam küszöbét. Előfizetési ára egész évre 12 kor. félévre 6 kor; ¼ évre 3 kor. Az előfizetési díjak a kiadóhivatalba (Budapest, VII. Kerepesi-út 54.) ezimzendők.

— *A Kis Lap* harmincz éves mulja után is olyan fürge és eleven, mint mikor Forgó bácsi az első sorokat írta beléje. Most is a régi lelkesedéssel végzi fontos tisztét: tanítja és mulatztatja az édes magyar haza jövődébéli reményseit! A Kis Lap gondoskodik arról, hogy a vidám tréfa állandó helyet találjon hasábjain, hogy fiatal olvasóját rendszeresített ismeretterjesztő közleményekkel készitse elő a későbbi tanulmányok és az élet számára. E mellett gondolt fog fordítani a Kis Lap a gyermekek kézi ügyességének fejlesztésére is, mert ma már általános az a tudat, hogy az élet nagy küzdő terén annál biztosabban állja meg helyét az ember, minél kisebb mértékben szorul mások segítségére. A szép fránti érzés fejlesztésének munkájából fokozott mértékben veszi ki részét a Kis Lap Kiveszi részét speciálisan ebből a szempontból készült rajzaival és képeivel, melyek míg egyrészt a gyermek képzelet- és gondolatvilágához fognak simulni, másrészt igaz magyar szelemnek hirdetői lesznek. A Kis Lap minden sora azzal a meggyőződéssel íródott és fog ezután is, hogy már ezen a fokon kell kezdeni a nemzeti, az ethikai és művészi nevelés nagy munkáját. A Kis Lap-ot a magyar irodalom legjelesebbjei írják, élükön Benedek Elekkel az ifjúsági irodalom rég kipróbált harcossal, a Kis Lap változatos egymásutánban közöl hosszabb és rövidebb elbeszélésekkel, verseket, leírásokat különféle apróságokat és Forgó bácsi postája a régi szeretettel működik a Kis Lap minden hozzája forduló olvasójával. A Kis Lap-nak azonban van még egy előnye: az, hogy a legolcsóbb magyar képes-gyermekjóság - r-enyben előfizetési ¼ évre csak 2 kor. Nincs olyan szüle, aki gyermekének ezt a szívet, lelket gyönyörködtető gyermekjóságot meg nem szerezhetné, mely fölér a legjobb karácsonyi ajándékkal, A Kis Lap megrendelő címe: A Kis Lap kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-nt 54.

— *As esslári vöröddről* szóló két kötetes óriási feltűnést kellő munkájával most készült el Eötvös Károly. E nagy szenzáció, keltő művet, melynek bolti ára 12 korona, januárban teljesen ingyen kapja meg mindenki aki most előfizet az „Egyetértés“-re (IV., Vármege-olca 11). Előfizetési ár: évnegyedre 10 korona egy hóra 3 korona 60 fillért

A legjobb sor-vetőgépek „AGRICOLA“
(tolóvetőkerék-rendszer,) mindennemű vetemény számára, váltókerékek nélkül dombon avagy síkon alkalmazható.

Kukoricza Morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelével és szelelő nélkül.

Gabona-rosták, Konkolyozók (trieurók.)

kézi kezelésre való

Széna- és szalmasajtók

fekvően vagy kocsi-ra szerelve

Szecekvágók,

szabadalmazott kenőgyűrűs görög csapágyakkal, igen könnyű á ással, körülbelül 40 százalékos erőmegtakarítás mellett.

Répa- és burgonyavágók, daralók, takarmány-füllesztők.

szállítható takaré-főző-üstök takarmány stb. részére zománczott vagy zománc nélküli betétüstökkel, nyugvó helyzetű vagy szállítható, marha-takarmány és burgonya főzésére és füllesztésére, számos mező- és házi gazdasági célokra etc. továbbá eséplőgépek, Járgányok, aczélekek, hengerek, boronák.

Önműködő, szabadalmazott

permetező-készülékek, a tormánc- és szegecs kiirtására, és a gyümölcsfát megkároító rovarok pusztítására és a peronospora kiirtására.

Legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntődékes vashámorművek

Alap. 1872. **BÉCS II/1, Taborstrasse 71. 850 munká.**

Kltüntelve 450 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árajzyékek ingyen. — Képviselek és viszontelárusítók kerestetnek.

Schicht-Szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

jegygyel

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható!

Első zombori gépgyár, javítóműhely és öntöde

Molitor A. utóda **Kogler Károly** gyakorló gépész-mérnök

NAGY RAKTÁR TECHNIKAI CZIKKEKBEN.

Na y választék varrógépek és varrógéprészek: gyűrűhajtó, hossz-hajtó, kerék-hajtó stb. Varrógépekből csakis elsőrendű gyártmányokat, 10 évi jótállás mellett, tartók raktáron.

● Nagy raktár közgazdasági gépekben. ●
Tizedmérlegek, háztartási gépek, daralók stb.

Javitó-műhely gőzerővel közgazdasági gépek, varrógépek, kutak, gőzgépek, tizedmérlegek stb. stb. javítására.

Nagy épületlakatosműhely, ércöntöde; elvállaltatik házi-sürgönyök, villamos világítás, vízvezeték, acetylen-világítás berendezése.

Költségvetés, terv és felvilágosítás készsége sen adatik.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

Magyar Remekírók

FRANKLIN-
Társulat kiadása

A Franklin-Társulat által kiadott Magyar Remekírók

II. sorozata

épp most jelent meg, és a következő köteteket tartalmazza:

Arany János munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Riedl Frigyes.

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferencz.

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koroda Pál.

Szigligeti Ede színművei I. kötet. Sajtó alá rendezte bevezetéssel ellátta Bayer József.

Vörösmarty Mihály munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.

Még a télen megjelent I. sorozat pedig az alábbi öt kötetet adja:

ARANY JÁNOS MUNKÁI I. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

VÖRÖSMARTY MUNKÁI I. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

TOMPA MIHÁLY MUNKÁI I. Sajtó alá rendezte Lévy József.

GARAY JÁNOS MUNKÁI. Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.

CSIKY GERGELY SZÍNMŰVEI. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés, valamint a Franklin-Társulat Budapesten.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg: havi részletekben törleszthető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményára 20 kor. a Remekírók előfizetőinek, ha a két mű együttesen rendeltetik meg.

GUMA-DUROZER & Cie.
FRANZIAI GUMMAGYÁR, PÉREKORTOR.
Egy- Mindenkénti Legjobb.

Indulgenciák: RIBA és SÜDŐRISZTÉM Budapest, Bécs.

Hideg! Hideg! Hideg!

uton előállíthat mindenki

LIKÓRT RUMOT COGNACOT
a nálam kapható finom esszencéből, készítési receptekkel. A téli szezonra ajánlok: kítűnő orosz karaván teát, tea süteményt, valódi angol rumot eredeti csomagolásban.

Kugler törmelék csokoládé

2-3-4 frtos anyagból a rosszul kiöntött és megrepedt darabokat árusítom.

===== Kfg. 1 forint 20 krajczár. =====

Köhögés elleni ezukorkár, friss pralines, csokoládé, cognac pasztillák, színházi bonbonok és ezukorka különlegességek.

Egy pohár francia cognac 10 krajczár.

Ferencz pálinka — sósborszesz, Mandula korpa mosdászhoz, Mustárliszt, Salmiák só villamos battériákhoz, égetett timsó, Timsó közönséges, Camilla, hárs és fenichel-tea, Virág füstölő, aro matikus virágokból, kímény, gyermek hintőpor, Carból sav fertőtlenítéshez, Carból méz, Naftalin moly ellen, Patchonli, Rovarpör 5 és 10 kros csomagokban, Biztos szerek fergek kiirtására, Kaiser féle Borax, Cacao vaj, Paraffin, Paetzetlin szoba padló máz, Málna szőp, Rózsa-víz, fenyő szesz, Terpentin-szesz, — szagtalan, — Sarg-féle Glycerin, Szalmiak szelcték, Citrom sav, Keserű és tongeri só, Eredeti és mű karlsbadi só fehér viasz, szoda bicarbona dobozban és kiló száma. Glycerin erém, Borfő sav, Hamuzsír fogpor suly szerint, iszapolt kréta, szájvíz suly szerint, kremeles, Golderom, Lanolin, Vaseline kiló száma 3, 5, 10 és 20 kros dobozokban, szappan gyökér, Benzoe tinctura legjobb kozmetika, Ilona Crém, Czípőkenesűk mindenféle bőrhöz, Nestle, gyermek-liszt, Gummi ágybetétek, Gyermek foeskendők gyermek szőp üvegek, ibolya-gyökér gyermek szappan ajak-kenes Irigátor kannák, Irigátor gummi esővek, különféle foeskendők, vatta, mindenféle csomagokban, pólyák, gazék, hőmérők, szivacsok, loflák, füstök lejj és ruha felek, köröm felek, vanília füstökben vanília por és ezukor, fogvájók.

szappanok, szájvizek, fogporok illatszer az összes illatszer, pipere cikkek raktára, fényképészeti gépek kellekai kaphatók.

Dr. Ungár József özv.
vegy- és illatszer-üzlet
„a vörös keresztelhez“
Zombor, Kossuth Lajos-utca, a takarékp. szomban.